

- 1 ☐ Evon Natura 2000 -alueella rämesuot ovat yleisiä, joskin valtaosa niistä on aikanaan ojitettu.

Soiden ennallistamistoimet kohdistettiin ojitettuihin rämeisiin ja korpiin. Kaikkiaan ennallistettiin noin sata hehtaaria ojitusalueita 46:ssa eri kohteessa eri puolilla Natura 2000 -aluetta.

- 2 ☐ Erityisesti rahkasammaleet ovat soistumisessa avainasemassa. Vettä varastoivine soluineen ne ovat sopeutuneet kosteisiin oloihin ja pitävät paikan tasaisen kosteana.

Suon on siis kasviyhdyskunta, joka muodostaa hitaasti turvetta allaolevan kivennäismaan päälle. Paksuimmat turvekerrokset voivat olla Suomessa yli 10 metriä.

Geologisesti suo määritellään alueeksi, jossa turpeen paksuus on yli 30 cm.

- 3 ☐ Lampien nebareunus on petollinen, sillä suokasvillisuus kelluu veden pinnalla ja suo kasvaa hitaasti pinnanmyötäisesti peitoten ja täyttäen lopulta lammen.

- 4 ☐ Suot kattavat noin 15 % Evon Natura -alueesta. Luonnontilaiset rämeet ja korvet sijoittuvat luonnon-suojelualueille, mutta luonnontilaisia nevalaikkuja tapaa eri puolilta suppapainanteista ja nebareunuksena lampien rannoilta.

Ainut lettosuo sijaitsee Syrjänelusenharjusta pulppuavan lähteikön äärellä.

- 5 ☐ Suokasvillisuuden kattaessa yli 50 % alasta katsotaan paikka suoksi. Turvekerroksen tulee lisäksi olla vähintään 20 cm paksu.

Merkittävin ryhmä suokasveja ovat suosammaleet ja sarat.

- 6 ☐ Vähäravinteisuuden syynä on se, että kasvupaikalle ei kulkeudu ravinteita valumana lähiympäristöstä eikä allaolevasta kivennäismaasta vaan suo on sadeveden tuomien ravinteiden varassa.

Rusorahkasammal ja tupasvilla ovat tyypillisiä lyhytkorsinevan suokasveja.

- 7 ☐ Kangasrämeen valtapuuna on mänty ja joukossa harvakseltaan koivuja. Tupasvilla ja rämevarvut peittoavat kenttäkerroksen.

- 8 ☐ Rehevimmät korpityypit silloin kun ne esiintyvät luonnontilaisina ovat metsälain suojaamia. Tällaisia ovat mm ruoho- ja heinäkorvet sekä lehtokorvet.

- 9 ☐ Ilman epäpuhtauksia pidetään naavojen ja luppojen häviämisen pääsyyinä tosin myös olosuhteiden muutokset metsissä ovat vaikuttamassa asiaan.

Lähinnä rikin vaikutus todettiin haitalliseksi. Tilalle kasvoi toisia vähemmän herkkiä jäkäliä.

- 10 ☐ Evolta luonnontilaisia korpia löytyy enää luonnonsuojelualueilta. Ohutturpeinen kangaskorpi sijaitsee Kotisten luonnonsuojelu-alueella, jossa metsäntutkija A.K. Cajander aikanaan laati suotyyppikuvauksia.

- 11 ☐ Paikoin etenkin Pohjois-Suomessa on yhä nähtävissä vanhoja kuivaushaasioita merkinä vanhasta suoniittytaloudesta.

Evon alueella löytyy vieläkin suosaarekkeista jäänteitä pienistä niittyaloista, joihin suoheinä aikanaan varastoitui. Latojen sijainti näkyy vanhemmissa peruskartoissa.

- 12 ☐ Turve kuokittiin paakuiksi, jotka nostettiin seipäille kuivumaan.

Maatunutta turvetta käytettiin myös pelloilla maanparan-nusaineena.

Hankalan metsänvartijatilan etupiirissä oli Silmäsuu, josta turvetta nostettiin.

- 13 ☐ Lakan tärkeyttä korostavat sen monet nimet: lakka, suomurain, hilla, valokki.

Korpilakka on pienten vedenvaivaamien korpipainanteiden erikoisuus, jonka marjonta onnistuu mikäli paikalla on molempien sukupuolten kasvustoja ja sopivat sääolot hyönteis-pölytykselle.

Monet metsän elävät tankkaavat itsensä suomarjoilla talven varalle.

- 14 ☐ Tiposenlammen valuma-alueen soille tehtiin 1950 -luvulla ojitussuunnitelma, jossa ojavedet johdettiin suoraan lampeen.

Sarkaoja, niskaoja ja valtaoja ovat ojitukseen liittyviä käsitteitä.

Vuosien mittaan ojaverkosto on sammaloitunut ja veden juoksu estynyt. Nyttemmin alue on hankittu valtiolle suojelualueeksi.

- 15 ☐ Ojitettujen puustoisten rämeiden ja korprien merkittävä lisäys suojelukohteeksi heijastelee myös saman valuma-alueen muiden soiden käyttöön.

Kunnostusojitusten teko ei ole mielekästä jos vesiä ei voida johtaa eteenpäin valuma-alueella. Käytännössä tämä merkitsee entistä laajempien suoalueiden siirtymistä luonnontilaan.

- 16 ☐ Ojituksen jälkeen suota kutsutaan aluksi ojikoksi, myöhemmin muuttumaksi ja kehityksen loppuvaiheessa turvekankaaksi.

- 17 ☐ Veden virtaus estetään joko tekemällä ojiin patoja tai täyttämällä ojasto joko kokonaan tai katkonaisesti maamassoilla.

Miestyönä tehty patoaminen on harvoin riittävä toimenpide estääkseen veden virtauksen mm tulva-aikoina.

Kaivinkoneen tekemä ojien täyttäminen on osoittautunut parhaaksi ja varmimmaksi tavaksi suokohteen ennallistamisessa.

- 18 ☐ Ojien täyttö jättää hetkellisesti rumaa jälkeä, mutta rahkasammaleet valtaavat vesipinnat muutamassa vuodessa.

- 19 ☐ Koneurakoitsijat ovat nopeasti muuttaneet asennettaan ennallistamista kohtaan. On nähty, että luontoarvojen tuottaminen on yksi metsän käyttömuoto puuntuoton rinnalla ja työ tehdään yhtä huolella kuin muutkin työt.

- 20 ☐ Ojitetun suokohteen palautuminen kestää vuosikymmeniä ja on epävarmaa saavutetaanko ennallistamistoimilla alkuperäistä luonnontilaa.

Tästä epävarmuudesta huolimatta vaikutukset suoluonnon monimuotoisuuden lisäykseen ovat selviä.

- 21 ☐ Kaarnakuoriaiset käyvät huonokuntoisten puiden kimppuun ja niiden perässä saapuvat pohjantikat kuorimaan kuusten runkoja.

Puiden rungoilla ja oksistossa kasvavat naavat ja lupot

ilmestyvät niin ikään kostean pienilmaston myötä.

- 22 ☐ Vaihtumisvyöhykkeellä on todennäköisesti ollut suuri merkitys monien eliölajien elinympäristönä kuten esimerkiksi metsäkanalintujen poikueympäristönä.

Runsas hyönteismäärä itse suolla ja reunan tarjoama suoja ovat oleellisia tekijöitä poikueiden menestymiselle.

- 23 ☐ Liikkuminen ennallistetuilla kohteilla vaikeutuu tilapäisesti. Puiden kuoleminen ajoittuu muutamaa ensimmäiseen vuoteen, jonka jälkeen lahoavat maapuut ohjaavat kulkijan reittiä.

Ennallistetut suokohteet eivät ole jokamiesretkeilijän kiinnostuksen kohteena, mutta luontoharrastaja löytää niistä paljon tutkittavaa.

- 24 ☐ Tulee olemaan mielenkiintoista seurata kohteen palautumista vuosien saatossa. On varsin luontevaa kytkeä Life -hankkeen tuottamiin ennallistamiskohteisiin pitkäkestoista tutkimusta.

- 25 ☐ Patoamalla saadaan aikaan pieniä vedenpinnan muutoksia, mutta oma työnsä on ylläpitää patorakennelmia majavan tapaan.

- 26 ☐ Ekoinsoörillä on työmaita eri puolilla ja rakennelmat ovat eri aikakausilta ja niissä on myös asukkaita sen mukaisesti.

- 27 ☐ Ennallistamalla entisiä ojitusalueita nopeutetaan luonnontilan palautumista, jolla on merkitystä etenkin harvinaistuneiden suotyyppien ja niiden eliölajiston suojelussa.

Kuvan Marjasuo on yksi harvoista luonnontilaisista rämesoista Evolla. Jää nähtäväksi minkälaisen ilmeen ja monimuotoisuuden vastaavantapainen ennallistettu rämemuuttuma aikanaan saa.